

TORONTÁL

ára: 75 para	Szerkesztősęg ęs kiadóhivatal: Vel. Bečkerek, Obilıtyeva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztősęg 281 Kiadóhivatal 21 Surgonycim: Torontál, Veliki Bečkerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Eęgęs ęvre . 180 D Negyedęvre . 45 D Felęvre . . . 90 D Havonta . . . 15 D Hirdetések dijszabas szerint Megjelenik naponta délben	ára: 75 para

Gorogorszag belép a kis ententeba?

— Beogradi tudosıtonk jelentése. —

Beograd, nov. 5.

Tegnap este hét órakor ért Beogradba az orient-expresszel Politisz gorog külügyminiszter. Az állomáson Nincsiy külügyminiszteri titkár ęs Diamond Ropolusz, a beogradi gorog kovetsęg ügyvivője fogadta a gorog minisztert. Politisz a tegnapi nap folyamán már tárgyalásokat is folytatott Pasity miniszterelnokkkel ęs Nincsiyttel, majd az udvarba ment, ahol a király kihallgatáson fogadta.

Délután ujra értekezleten vett részt, amely a késő esti órákba nyult.

Politisz tárgyalásaival élénken foglalkoznak a beogradi lapok. A találkozás célja a lapok szerint az, hogy a balkáni politikát megtárgyalják, amely most, hogy a törökök ujra Europában vannak, igen sok aktuális kérdést vet felszínre.

A gorog külügyminiszter beogradi tartózkodása alatt — értesülésünk szerint — megbeszélik az SHS. ęs Gorogorszag kozotti kereskedelmi szerződést is.

Politikai körökben arról is tudnak, hogy Politisz azért jött Beogradba, hogy elokesztse Gorogorszag belépését a kis ententeba.

Az uj hadügyminiszter — Pesity tábornok.

— Beogradi tudosıtonk jelentése. —

Beograd, nov. 5.

Megirta a „Torontál“, hogy Vaszity hadügyminiszter rövidesen benyujtja lemondását, mert a kormány egyes tagjai ęs közte vezetelteresek merültek fel. A megjósolt lemondás tegnap megtörtént. Utódja Pesity tábornok tegnap délután letette az esküt s már át is vette miniszteriumanak vezeteset.

Több beogradi lap Vaszity lemondásához kommentárt fűzött, amelyben a lekoszonest félremagyarázza. Eazert tegnap hivatalos kommunikeben megcáfolták a hirszteleseket ęs a lemondás okául a több miniszterrel történt osszekulonbozest hoztak fel.

Tracia független akar lenni.

A „Torontál“ tudosıtonk távirata.

London, nov. 5.

Rifet basa, Tracia kormanyzoja kijelentette, hogy egy kiesiny ęs független Törökországot akarnak az ottomán birodalommal szemben demokrata alapon svájci kanton-szerű önkormányzattal. A polgároknak faj ęs felekezeti nélkül egyforma jogai kell hogy legyenek.

Nem lesz kormanyvalsag.

Teljes egyetértés a kormanypartok kozott.

— A „Torontál“ beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. nov. 5.

Még a szkupstina nyári ulesszakanak befejezésekor az a nézet merült fel, hogy a kormanynak a politikai helyzetre való tekintettel le kell mondani. A kumanovoi ęs prágai ünnepségek miatt azonban elhalasztották a kormanyvalsagot ęs a pártok megegyeztek abban, hogy csak az őszi ulesszak osszehivasa előtt tárgyalják meg ezt a kérdést s ha más megoldást nem találnak, csak akkor nyujtja be a kormany lemondását.

A demokratapart szombatra tuzte ki az ülést, amelyen a kormany sorsa felett dönt. Delelott 10 órára azonban oly kevés képviselő jelent meg a klubulesben, hogy a fontos értekezletet kénytelenek voltak délutánra elhalasztani.

Délutánra nagy számban jelentek meg a demokrataparti képviselők a klub helyiségeiben, ahol csoportokba verődve élénken targyalak a tárgy-sorozat egyediu ponjat, a kormanyvalsag kérdését. Az ules kezdetén már nyilvánvalóvá vált, hogy két csoport áll egymással szemben, a kisebbik rész a kormany lemondása mellett foglaló allast, a nagyobbik pedig határozottan kivánja a koalicio ęs a kormany megmaradását s

csupán személyi változásokat akar, amelyek felett a pártok együttesen határozzanak. A gyules a több-ségnek engedve, határozatként kimondta, hogy eláll a kormany lemondasatol s csak egyes miniszterek tavozasat követeli.

A szkupstinai programra vonatkozólag megállapodtak afelett, hogy a szkupstina a hadikarpotlasokrol szolo törvényt, valamint a hadirokkant nyugdijat ęs a tisztviselők fizeteset rendező törvényt a leg-rövidebb időn belül meghozza

Hogy a demokratapart a radikális párttal követeléseit összeegyeztesse, elhataroztak, hogy a napokban közös értekezletet tartanak, amelyre mind két rész kiküldi megbizottait.

A radikalispart ma delelott ugyan-csak ebben az ügyben szintén ülést tartott. Hosszu vita után elhatározta a klub, hogy a külpolitikai helyzetre való tekintettel, nem kívánja a kormanyvalsagot s csak személyi változásokat kívánja egyes radikális birtokban lévő miniszteri tarcaban.

Dr. Lukinity Edo, a képviselőház elnoke tegnap hosszasabban tanácskozott Pasityal a nemzetgyűlés programjáról.

A kemalistak detronizaltak a szultánt.

— A „Torontál“ tudosıtonk távirata. —

Páris, nov. 5.

Az angorai nemzetgyűlés elhatározta, hogy uj kalifat választ A nagyvezir a konstantinápolyi kormanyt minisztertanacsra hivta össze.

London, nov. 5.

A szultán detronizalasa Konstantinápolyban óriási hatást keltett. A „Velik“ cimu lap a Kemalistak tulmeresz lépésének mondja, amely könnyen vezethet belharcokra. A szultán kihallgatáson fogadta a nagyvezirt ęs az egyházi meltosagokat. Délután a szultán elnoklete

alatt minisztertanács volt, amelyből kizárták az angorai kormany nézetét osztó minisztereket. A kizárt miniszterek elhataroztak, ha az ules határozatairól nem kapnak felvilágositást, lemondanak.

Konstantinápoly, nov. 5.

Angora elhatározta, hogy a szultanvalasztast csak az egyházügyi bizottság nyilatkozata után ejti meg. Ezzel a ténnyel megszunik a törvény, amely a trónt az uralkodó család legidősebb ferfitagjanak tartja fenn.

Mussolini ęszre tért!

— A „Torontál“ tudosıtonk távirata. —

Róma, nov. 5.

A lapok szerint Mussolini ęs a jugoszláv állam kozotti tárgyalások reálpolitikai térre léptek. Mussolini enged szigorú fascista elveiből, szá-

molva a helyzettel ęs a nemzetkozai lehetőségekkel. A kamarát nem osztaljtak föl, hanem a nyugodt kormanyzas biztositására való több-ség-toboroznak benne.

Elhalasztjak

a bekekonferenciat.

A „Torontál“ tudosıtonk távirata.

London, nov. 5.

A politikai válságra való tekintettel az olaszok valoszinuleg kérik a békekonferencia elhalasztását, a mely valoszinuleg egy heti halasztást szenved.

London, nov. 5.

Konstantinápolyi jelentés szerint a porta kozlote, hogy kepviselteti magát a lausannei békekonferencián. Izmid basa ęs Nuri bej harmincegy szakértővel elutazott Lausanneba.

D'Annunzio

ujra a láthatáron

A „Torontál“ tudosıtonk távirata.

Róma, nov. 5.

D'Annunzio legionariusai a fascistakkal ęs a nacionalistákkal puccsot terveznek Fiumenak Olaszországhoz való csatolása erdekeben.

A törökök kiutasitjak a keresztényeket Kisazsiabol.

A „Torontál“ tudosıtonk távirata.

Athén, nov. 5.

Az angorai kormany intézkedett a kisazsiai keresztény lakosság hivatalos kiutasitasarol. A szovetsęg-esek fomegbizottjai tiltakozásukat jelentették be Hamid basanal ęs a kiutasitas határidejének elhalasztását szorgalmazzák.

A lausannei konferencia.

A „Torontál“ tudosıtonk távirata.

Berlin, nov. 5.

A lausannei konferenciát Haab, szovetsęgi elnok nyitja meg. Az értekezleten ötszáz delegátus ęs háromszáz ujságiró vesz részt.

London, nov. 3.

Bonar Law azt kivánja, hogy a lausannei értekezleten minden megállapodás kielegitse a feleket. A kormany nem akarja, hogy az angol csapatok a Dardanellaknal sokat idozzenek.

Az SHS. állam delegátusai a lausannei konferencián Beogradból jelentik: Az SHS. államot a lausannei konferencián Nincsiy külügyminiszter, Spalajkovity páris miniszter, Radity Milan szófiai szerb követ ęs Radity Milan szófiai szerb követ képviseli.

A becskerekai Cion-egylet tisztújító közgyűlése.

Beeskerek, nov. 6.

A becskerekai zsidó nemzeti egyesület november ötödikén délelőtt fél tizenegy órakor közgyűlést tartott, amelyet Heller Dávid alelnök nyitott meg, ki bejelenti, hogy a választmány Fenyves Izsót ajánlja az elnöki tisztségre, mire a közgyűlés Fenyves Izsót egyhangulag megválasztja elnöknek.

Fenyves Izsó megjelenve a közgyűlési teremben, átvette az ülés vezetését, megköszönte a kitüntetést és a beléje helyezett bizalmat. Ezután megemlékezett Kerpner Lajosról, az elhalálozott elnökről. Kerpner lelkes és fáradhatlan munkálkodásának köszönhető — mondotta Fenyves, hogy a zsidó nemzeti egyesület Beeskereken megalakult és gyökeret vert. Lelkes szavakkal hívja fel a zsidóságot, hogy tömörüljön a magas cél, Palesztina felépítése érdekében. A zsidóság ellenesei ne lássanak ebben az egyesülésben és tömörülésben politikai háttérrel. A zsidóságot üldözik és ezért védekeznie kell. Az antiszemizmusról szólva, kijelenti Fenyves, hogy azt a tudatlanok és dologtalanok üzik, az ellen nehéz a védekezés, de küzdeni kell ellene, amit az összszidóság tömörülésével lehet elérni. Végül felemlíti, hogy az egyesület a jótékonyt és kulturát kívánja szolgálni és e célja elérésénél nem fogja nézni soha, kinek mi a vallása vagy nemzetisége, hanem mindenütt ott lesz, ahol segíteni kell, vagy a kulturát, az emberiség közös kincsét gyarapítani kell.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Stern Lázár dr. az izraelita hitközség elnöke emelkedett szólásra, aki szép szavak kíséretében üdvözölte az ujonnan megválasztott elnököt és szerencsét kívánt neki működéséhez.

Majd Hajduska István dr. és Heller Miklós mondtak rövid beszédeket, ami után megejtették a tisztikar megválasztását. Az egyesület új tisztikara a következő:

Elnök: Fenyves Izsó. Alelnök: Heller Dávid, dr. Kartal Árpád. Pénztárnok: Eckfeld Mór. Főtítkár: Heller Miklós. Titkár: Garai Samu. Ellenőrök: Fischl Jakab, Szentirmai Pál, Kánitz Béla. Háznagy: Salamon Samu. — Szűkebb körű választmány tagjai: Dr. Steiner Gyula, Frank Lajos, dr. Julius Armin, Deutsch Soma, Heller Rudolf, Büchler Hugó, dr. Neumann Gyula, Eckstein János, Krausz Gyula, dr. Hajduska István, Günsz Gábor, Dr. Millich Jakab. — Választmányi tagok: Sonnenfeld József, Weisz Andor, Handler Jakab, Pollák Zsigmond, Handlsmann Zsigmond, Hajduska Lajos, Kohn Ignác, Felsmann Áron, Klein Samu, Ulmann Miksa, Kemény Árpád, Herzog Salamon, Balla Richárd, Török Miklós, Wolák Gyula, Kohn Sándor (Ambrózia), Ormos Jenő, dr. Kohn Lipót, Deutsch Márton, Temmer Sándor

Gyönyörű szövet és estélyi ruhák

érkeztek, ugyancsak selyem- és trikójumperek, pongyolák, bluzok. Kalapokban állandó nagy választék! Alakítást és kalapvasalást vállalok. Aszlányi Julia, Nemanjina u. 7., Tunner ház. 1902

A Magyar Párt keresi az érintkezést a többi politikai párttal.

A Magyar Párt elnöki tanácsának ülése.

— Saját tudósítónktól —

Beeskerek, nov. 6.

Az országos Magyar Párt elnöki tanácsa vasárnap délelőtt tartotta a párt megalakulása óta első ülését Veliki Beeskereken. A párt ügyrendjének megvitatása, a politikai helyzetről szóló jelentés, a nemzeti kisebbségek választójoga érdekében folytatandó akció és a középiskolai oktatás terén a magyarságot ért sérelmek szerepeltek az ülés napirendjén. Az ülésen megjelent az elnöki tanács valamennyi tagja és pedig Subotičáról dr. Sántha György pártelnök, dr. Nagy Ödön ügyvezető elnök, dr. Ruby Gyula főtítkár, Sentáról dr. Sóthy Ádám elnök és dr. Csetle János, Somborról dr. Deák Leó, Panesevórol dr. Gráber László társelnök, Beeskerekről dr. Várady Imre társelnök, Tóth Ferenc és dr. Mara Jenő.

Az ülés lefolyásáról alábbi tudósításunkban számoltunk be:

Dr. Sántha György elnök megnyitja az ülést és a megjelent tanácsi tagokat üdvözi abból az alkalomból, hogy első ülésüket tartják. Ezután dr. Ruby Gyula főtítkár bejelenti, hogy a sentai alakuló nagygyűlésről Öfelségéhez intézett hódoló táviratra a párt a kabinetiroda útján választ kapott, amely szerint Öfelsége kegyesen fogadta az üdvözlő iratot.

A választójogi akció.

A napirend első pontjaként az elnöki tanács a kisebbségek választójoga érdekében indított akció eddigi eredményét és az akció folytatásának módjait tárgyalta. Dr. Gráber László előadó jelenti, hogy a pártnak a nemzetgyűlési pártkörhöz intézett emlékirata, melyet a magyar sajtó ismertetett, már szeptember 6-án elkészült és október 14-én adatott át a parlamenti pártköröknek és Protity Sztóján nemzetgyűlési képviselőnek, aki minden fenntartás nélkül két cikkben is a nemzeti kisebbségeknek a választói névjegyzékbe való azonnali felvétele mellett foglalt állást. Ismerteti a Protity Sztójánhoz intézett nyílt levelet és a jugoszláviai népszövetségi liga előtt indított akciót és annak eredményeit, ugyancsak a községi választások elhalasztása érdekében indított akció eredményét is. Meggyőződése szerint ma már nem fenyeget az a veszély, hogy akár a nemzetgyűlési, akár az önkormányzati választásokat még ebben az évben meg fogják tartani, ennek következtében külön törvényhozási intézkedés nélkül is lehetséges lesz a választójogi sérelem orvoslása akként, hogy az állandó választói névjegyzéknek a jövő év január havában megtörténő kiigazításakor a hatóságok úgy, amint azt a törvény büntetés terhe alatt köteleességüké teszi, felveszik a nemzeti kisebbségeket a választói névjegyzékbe. A pártnak kötelessége megtenni minden lépést abban az irányban, hogy a királyi kormány a hatóságokat ez alkalommal ne tiltsa el törvényes kötelességük teljesítésétől, hanem ellenkezőleg, utasítsa arra, hogy

— miután most már mindenféle opciós határidő lejárt — a nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárokat vegyék fel a választói névjegyzékbe.

Az elnöki tanács az előadó előterjesztését jóváhagyólag tudomásul vette és elhatározta, hogy az előadó által ajánlott irányban akcióját folytatni fogja. Együttel dr. Sántha György pártelnök indítványára dr. Gráber Lászlónak a választójogi akció keretében kifejtett odaadó és értékes munkásságáért köszönetét fejezi ki.

A magyar iskolák ügye.

Dr. Várady Imre ismertette azokat a visszasságokat, amelyek a jelen iskolaév kezdetén az állami középiskolák magyar nyelvű osztályaiban a magyar nemzetiségű és anyanyelvű tanulók beiratása alkalmával felmerültek és azokat a lépéseket, amelyeket a párt helyenként sikerrel, helyenként siker nélkül eme visszasságok megszüntetése érdekében kifejtett. A párt kimondta, hogy ezt a kérdést a választójog után a párt legsürgősebb és legfontosabb feladatának tekinti és mindent megtesz arra nézve, hogy ez a kérdés a Magyar Párt programjában lefektetett elveknek megfelelően törvényhozásilag szabályoztassék oly módon, hogy a jelen iskolaév elején tapasztalt visszasságok megszüntetessenek.

A politikai helyzet.

Ezután az elnöki tanács tárgyalta a politikai helyzetet és dr. Csetle János indítványára a következő határozatot hozta:

Az elnöki tanács meghallgatta a kijelölt előadók jelentését a politikai helyzetről, a választójogi küzdelem állásáról és a középiskolai oktatás terén a magyarságot ért sérelmekről. Az elnöki tanács megállapítja, hogy a párt legális megalakulása után első kötelessége, hogy a parlamenti pártokkal kapcsolatot létesítsen abból a célból, hogy ezeket a pártokat a magyarság politikai törekvéseiről tájékoztassa és viszont tájékoztatást szerezzen abban a tekintetben, hogy a parlamenti pártok milyen állást foglalnak el a magyar párttal szemben ezekben a kérdésekben. Az elnöki tanács megbízza dr. Sántha Györgyöt, dr. Várady Imrét, dr. Gráber Lászlót, dr. Csetle Jánost és dr. Deák Leót, hogy ezen cél elérése érdekében a közvetlen tárgyalásokat indítsák meg és eljárásuk eredményéről az elnöki tanácsnak és a vezérő bizottságnak mielőbb tegyenek jelentést.

A Magyar-párt ügyrendje.

Dr. Gráber László előterjesztette a párt szervezeti szabályait és ügyrendjét, amelyet az elnöki tanács alapos vita után majdnem változatlanul elfogadott. Az elnöki tanács elhatározta, hogy az ügyrendet ki nyomatja és az összes pártvezetőknek megküldi.

Az elnöki tanács legközelebbi ülésének időpontjáról és helyéről volt

még szó, ebben a kérdésben az elnöki tanács megbízást adott az elnöknek, hogy azt a szükséges időpontban és helyen saját hatáskörében hívja egybe.

Az elnöki tanács tagjai a gyűlés befejeztével felkeresték dr. Vlaskalin Milorad főispánt, aki azonban hivatalos ügyekben távol lévén a városból, nem fogadhatta a magyarság képviselőit.

Délben a Kaszinó éttermében közös ebédre ültek össze az elnöki tanács és a magyar párt becskerekai választmányának tagjai, amelynek végeztével a vendégek a déli vonattal elutaztak városunkból.

Megengedik a házalást.

Védelemben veszik a háziipart.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 6.

Ismeretes, hogy a kereskedelemügyi miniszterium egy múlt évben kelt rendeletével megtiltotta a házalást. A házalást tiltó intézkedés voltaképpen egy régi magyar törvényt hatálytalanított, melynek alapján különleges privilégiumot élvezett az árvaszegények, turóczi és zólyommegyei háziipar, olyanformán, hogy szabad árusítást engedett ezekkel az árucikkkel az ország egész területén. 1852-től a legutóbbi időkig érvényben volt a törvény s ennek megfelelően szabadon terjeszthették a felvidéki háziipar különféle készítményeit s nem egy esetben annak örve alatt silány gyári utánszöveteket is forgalomba hoztak.

Mivel a kérdéses három vármegye Csehszlovákiának jutott, elvesztette létalapját az 1852. X. törvénycikk is. Az SHS kereskedelemügyi miniszter a hatálytalannítás alkalmával egyúttal belátta annak a helyességét is, hogy miként a magyar kormány tette, úgy az SHS kormánynak is kötelessége, hogy az ország háziiparát védelembe vegye s hathatós támogatásával terjesztésének segítségére legyen.

A háziipar védelmének szükségességét belátva, a kereskedelemügyi miniszter a napokban újabb rendeletet irt alá, amely ugy intézkedik, hogy a Jugoszláviában készült háziiparcikkek szabad kereskedelem (házalás) tárgyát képezik. A rendelet, amelynek száma III—2149/1922., tegnap érkezett meg a bánági kereskedelmi és iparkamara címére.

A kamara a rendelet kézhezvétele után átiratban fordult az alispáni hivatalhoz, amelyet megkért, hogy az iparhatóságok útján figyelmeztesse az érdekelteket az újabb intézkedésről.

A bánági kereskedelmi és iparkamara a maga részéről is megtesz minden telhetőt a bánági háziipar fejlesztésére, mely különben is igen gazdag. A háziipar igazi otthona Szerbia, pontosabban Pirot és környéke, ahol művészi kidolgozásban készítik a szerb vásznat, tyilimeket és a különféle sokszínű, drága szőnyegeket. A pirotiak készítményeivel csupán a boszniaiak versenyezhetnek, akik a remekeiből arannyal, ezüsttel himzett kötények és mellények kérésére egyenesen mesterei. Reméljük, hogy a kereskedelemügyi miniszter oltalmazó rendeletével a bánági háziipar is előtérbe kerül.

Megka
lüzifaseg
hogy a
díjasok
tüzifaseg
miatt ne
nem az
kijelenté
folyósítá
sen vég
lési hatá
a megig
a várva
lők, ny
része sz
téli segé
Az e
A rend
keresked
bejelent
cikkeik
hogy a
rendelke
jelentse
sleges bi
lentő h
rievity N
Ugyanott
lapokat
A bud
Beograd
pesti sze
érkezett,
a budap
működés
a követs
ciókat a
érkezett
a prágai
A pa
Gyorgya
lentik:
kérette
kísérleje
desét az
lát.
Rend
Teréz s
a legut
gedett id
élelmisz
tegnap
s a kotá
gal sujo
megnyug
kereki
kiutasít
utlevél
viába, B
ország e
napi elz
Rendő
ország te
vette S
Bajnok
Szarka
nélküli e
folyaman
oltak.
Villany
A földm
kedesügy
elhatáro
lekedés
mentén
erre vo
val a ni
tályait
kálátok
Beograd
és azutá
vonalak
lekedés
Lezuh
jelentik
közleked
nál szik
Vezetője
utas sul

HIREK

Megkapták a városi tisztviselők a tűzfasegélyt. Megírta a „Torontál”, hogy a városi tisztviselők és nyugdíjasok a közgyűlés által jóváhagyott tűzfasegélyt különböző formalitások miatt nem kapták meg elsején, hanem azt Krizsanov Pája főszámvevő kijelentése szerint csak a hét végén folyósítják. A csütörtöki tanácsülésen véglegesen elintézték a közgyűlési határozatot s így a tisztviselők a megígért időben kézhez is kapták a várva-várt összeget. A tisztviselők, nyugdíjasok és szolgák nagy része szombaton már át is vette a téli segélyt.

Az élelmiszercikkek bejelentése. A rendőrség felhívja az érdekelt kereskedőket, malmosokat, akiknek bejelentésre kötelezett élelmiszercikkek vannak (buza, liszt stb.), hogy a drágaság elleni törvény rendelkezésének megfelelően 10 éig jelentsék be készletüket. A szükséges blanketták a rendőrségi bejelentő hivatalban kaphatók (Dimitrievity Neven rendőralkapitánynál). Ugyanott kell beadni a kitöltött lapokat is.

A budapesti és prágai szerb követ Beogradban. Milojevics Milutin budapesti szerb követ tegnap Beogradba érkezett, hogy a külügyminiszternek a budapesti szerb követség eddigi működéséről jelentést tegyen és hogy a követség részére a további instrukciókat átvegye. Ugyanilyen célból érkezett ma Beogradba Bosnyák dr., a prágai szerb követ is.

A patriárka magához kérte Györgye herceget. Beogradból jelentik: Dimitrie patriárka magához kérte Györgye herceget, hogy megkísérelje elintézni az apanage kérdését az udvari tanács összehívásával.

Rendőrbírói ítéletek. Szalonai Teréz sentai illetőségű piaciárus a legutóbbi hetipiacon a megengedett időnél korábban összevásárolt élelmiszercikkek. A rendőrbíró tegnap ítélték ebben az ügyben s a kofát kétszáz dinár pénzbírsággal sújtotta. Szalonai az ítéletben megnyugodott. Szabó Kálmán becskerekai szabó, aki már régebben kiutasította magát, Magyarországból utlevél nélkül átszökött Jugoszláviába, Becskerekben azonban a rendőrség elfogta. A rendőrbíró husz napi elzárásra ítélte Szabót.

Rendőrségi hír. A becskerekai rendőrség tegnap csavargás miatt őrizetbe vette Szungu Mátyás prebenáci, Bajnok István velikakikindai és Szarka János novisadi foglalkozás nélküli egyéneket, akiket a mai nap folyamán illetőségi helyükre toloncoltak.

Villanyvilágítás a Duna mentén. A földmivelésügyi miniszter a közlekedésügyi miniszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy az éjjeli hajóközlekedés biztosítása céljából a Duna mentén villanyvilágítást létesít. Az erre vonatkozó tervek kidolgozásával a miniszteriumok mérnöki osztályait már meg is bízták. A munkálatokat Beograd—Zimony, majd Beograd—Pancevo között tervezik és azután sorra kerülnek a további vonalak is, ahol az éjjeli hajóközlekedés fennáll.

Lezuhant repülőgép. Bresszlauból jelentik: A Páris—Varsó között közlekedő repülőgép Bischafstein-nál sziklába ütközött és lezuhant. Vezetője meghalt, négy francia utas súlyosan megsérült.

Országos vásárok. Kovinban november 6., 7. és 8. án, Karlsdorfon 9., 10. és 11.-én, Illandszán 11.-én és Temerinben 19.-én országos vásárt tartanak.

Egy becskerekai ékszerész katandja. Dr. Joannovits Márkó velikakikindai ügyvéd lakásáról hetekkel ezelőtt igen értékes ékszerdarabok tűntek el. A rendőrség eleinte eredménytelenül nyomozott az eltűnt ékszerek után, azonban a károsult ügyvéd valóságos magán-detektívnek csapván fel, addig kutatott az ékszerek után, míg Sentán, az ottani rendőrség segítségével egy ékszerésznél egyes eltűnt ékszerdarabokra rátalált. Megkerült a tettes is, dr. Joannovity egy elbocsájtott cselédje személyében és az így talált első szálak azután elvezettek egészen Becskerekig is, ahol Salamon ékszerész üzletében lették meg a még hiányzó drága ékszereket. Salamon ékszerész az elmúlt héten üzleti ügyben Sentán járt, ahol ebből az ügyből kifolyólag le tartóztatták és csak néhány napi fogvatartás után bocsátották szabadon, az eljárás azonban orgazdaság gyanuja miatt folyik ellene.

• Atutalásokat és csekk kilrásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybecskerek Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

A „Nova Evropa” VI. könyvének 7. száma folyó hó 1-én jelent meg a következő tartalommal: 1. Meštrović mauzoleuma Cavtatban (Katić E.) 2. Meunji nép él Jugoszláviában. (Rešetar M.) 3. A jugoszláv civilizáció alapföltételei. (Cvijić J.) 4. Politikai szemle helyett: Levél Nova Evropának. (O. P.) 5. Gazdasági szemle: A pénzkrisis. (Belin I.) 6. Könyvek és folyóiratok: Mazuranic Vladimir jogtörténeti szótára. (Kosztrenčić M.) Ha megtudod a szeretet titkát, megoldod a halál titkát és hinni fogsz az élet örökkévalóságába. (Motto a cavtati Meštrović templom harangján). — A gondolat emberei már régóta megállapították, hogy a kultúrában is sok a formalizmus, mely vajmi keveset ér... és vele is a fejek üresek. A felvilágosodottság nem abban van, hogy az anyagi kultúra bizonyos fokát elérjük, hogy a földet eláraszuk gyárakkal... Dícsőség csak azoknak, kik munkálkodásukkal az összesség érdekében szolgálnak. A legmagasabb civilizáció sem ér semmit, ha annak nincs összeköttetése a néppel, ha nem emeli a nép legszélesebb rétegeit. (Cvijić Jovan Nova Evropa I. 474.)

• Értesitem eddigi tisztelt rendelőimet és a szabóságom iránt érdeklődőket, hogy a mai nehéz viszonyok mellett kénytelen voltam — kisebb rezsvél akarván dolgozni — az Aleksandrova-utcai üzlethelyiséget feladni és csak az ugyanazon (volt Eisenstädter-féle) házban lévő műhelyemet tartom meg. Ennek bejárata a Pupinova-utca 4-ik szám alatt van, vörös téglakerítésű ház. Mivel így kiadásaim tetemesen csökkentek, módomban lesz megbízóimat olcsóbban kiszolgálni és bizalmukat kiérdemelni. Tisztelettel Tóth József.

• Csillárokat, orvosi műszereket és minden egyebet nikkelez és galvanizál Krausz, Veliki Becskerek. Telefon 329.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Időknek 44. száma közli Bársony István, Kálmán Jenő és Balázs Sándor elbeszéléseit, Kosáryné Réz Lola és Paul Frank regényeit és Lyka Károly cikkét, azonkívül igen sok művészi és időszzerű képet, valamint a lap rendkívül népszerű rovatait, a szépségápolást és a szerkesztői üzeneteket. Előfizetési ára negyedévre 30 dinár. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

Egészségügyi razziákat tartanak.

Harc a vörhenyjárvány ellen

Becskekerek, nov. 6.

Megírta a „Torontál”, hogy a városi tanács legutóbbi ülésén felhatalmazta Sztaiy János dr. városi főorvost, hogy belátása szerint preventív intézkedéseket tegyen a városban nagy mértékben fellépő vörhenyjárvány leküzdésére. A tanács biztosította a főorvost, hogy a járvány elleni küzdelemmel járó kiadásokat szívesen fedezi.

Sztaiy János dr. programjának első pontja volt, hogy a bejelentéseket ellenőrizze, illetve meggyőződjön róla, hogy a vörhenybetegeket pontosan bejelentik-e az orvosi hivatalnak. A járvány ideje alatt ugyanis számtalanszor megtörtént — különösen a szegényebb néposztály lakta városnegyedekben — hogy a betegeket eltitkolták, sőt, ami még szörnyűbb, egy helyiségben tartották a beteget a többi egészséges gyermekkel s így nem egyszer széthurcolták a vörhenyt s az egész környéket megfertőzték.

Sztaiy dr. ezért több napon át razziát tartott a városban. Kocsin végigjárta várost és sok helyütt stichpróbát tartott. Különösen a bejelentett betegek környékén lakó családokat figyelte meg. A razziákat Sztaiy dr. megismétli, hogy ezzel megakadályozza a lelkiismeretlen szülők hanyagságát, akik nem törődömségből elmulasztják beteg gyermekeik bejelentését.

Jelenet a határállomáson.

Dzsombolj, nov. 5.

A határállomás Dzsombolj. Itt vizsgálják át holmiját, itt motozzák meg zsebét a Romániába utazóknak és itt játszódott le most pénteken az alábbi kis jelenet. Utra készen a Romániába induló vonat, az utasok, kik szerencsésen átesték a vizsgálat kellemességein, fináncok és vámosok sorfala közt beszállnak a vonatba és a vonat fűtől is már, amikor a perron bucsuzói közül egy hölgy hirtelen csomagot nyújt be a vonat ablakán egy fiatalembernek. A vonat, az express, pedig elindul. Ámde egy vámos vizsgáló szemé látta a csomag vonatbavándorlását és lefűtülük, leintik a vonatot, az express már kinn a pályán megáll, szalad, rohan a sok vámos, a hölgyet a perronon már le is fogták, a fiatalembert meg már hozzák is a vonatból, a fináncnál a csomag, pontosan tizenhét darab ezerdináros volt benne. Beviszik a hölgyet, az ifjút is valami szobába, a közönség tárgyalja az esetet, már ismerik is a peches párt, völegény és menyaszonyról van szó, a billédi patikus az egyik, a lány meg szenthuberti. Letartóztatják őket, a vonat meg tovább megy.

A Valjevác—Jurenjev hangverseny

Szin, hangulat, lelkesedés és teljesítmény dolgában is igazi, a szó művészi értelmében vett orosz hangversenyben volt része annak a szépszámu közönségnek, mely szombaton és vasárnapon este megtöltötte a Kaszinó nagytermét. Nem csodáljuk a muzsikát szerető publikumnak ezt a hatalmas, szinte féktelen tetszésnyilvánítását, hiszen a hosszú nyári pihenő után ez volt a „kiéhezett” közönség első zenei falatja, de ez aztán csemege volt: Valjevácot hallgatni, nem mindennapi gyönyörűség, selejtes, szeretlen, pongyola muzsikához szokott fülünknek.

Nincs is jogunk öt megkritizálni, mert hiszen ő már régen kiállotta a legszigorubb bírálatot s régen kiérdemelte a legnagyobb csodálatot is — illetékesebb fórumok előtt, mint a becskerekai. Mi csak regisztráljuk az ő énekét, mint művészi eseményt.

Még mindig gyönyörű hangjával csodálatosan bánik. A legsúlyosabb koloratúrákat játszi könnyűséggel oldja meg a legkisebb zökkenő vagy törés nélkül. Nagy dimenzióju tételeiben az átmenet oly lágy, oly egymásba olvadó, hogy ha a grafikonját akarnók megrögzíteni, az egy enyhe hajlásu, finoman ivelt görbét adna. Fortéi épp oly megrázóak, mint elbűvölőek lehellet-szerű piánói. Tökéletes, minden ízében nagy művész.

Jurenjevéről már nem irhatunk a feltétlen csodálat hangján. Kétségkívül ritka hatalmas hangja van, igazi hősbariton, de hangjának nincs színe. Azt a benyomást kelti, mint egy töleséren kituduló nagyfeszültségű göztömög, mely roppant erős hangot ad bár, de — különösen az alsóbb regiszterben — olyan mellékzöngéi vannak, melyek esztétikai gyönyörűséget nem keltenek a hallgatóban. Ennek dacára, különösen drámai részeknél nagyszerűen érvényesült ez a bőséges hanghullám s pl. a Két gránátos előadásával nagy hatást is ért el. A duóban már kissé ütötte finom partnerét.

Hangversenyük anyaga kor- és műfajok szerint nagy távolságokat reprezentált. Mégis jelszavuk: az orosz, az oroszoké. Ott voltak igazán orosz művészek, midőn a nacionalista szerzők, a „les cing” műveit énekeltek. Oroszok voltak ők művészetükben s orosz volt a közönség is érzelmeiben, lelkes és nagyon hálás azért a sok szépért, melyben őt a Valjevác—Jurenjev pár részesítette. C.

Egy idősebb leány, szerb, német és magyar nyelvtudással

állást keres

1922

Cim: Sch. A.
Korona-u. 33.

Elcserélném

a belvárosban levő háromszobás udvari lakásomat a mellék helyiségekkel, hasonló vagy nagyobb lakással.

1923
Cim a kiadóhivatalban.

MUNKÁSOK!

A velikibecskereki cukorgyár és finomító üzemét f. hó 6-án, hétfőn reggel 6 órakor kezdi meg.

1908

Polgármesteri hivatal, V. Bečkerek.
19085—922. sz. 3013

Fürdő építés.

A velikibecskereki városi fürdőre az árlejtés kiiratik. Feltételek nincsenek, hanem az igénylőre bízatik, hogy azon feltételeket, amelyek alatt hajlandó egy modern fürdő építésére vállalkozni, ajánlatában jelölje meg.

Az ajánlatban feltüntetendő, milyen fürdőt szándékozik építeni, hány bazénnal vagy káddal. Az ajánlatához csatolandó a terv és költségvetés is.

A terv és költségvetésért a város nem fizet.

Az ajánlattevő az építéshez szükséges tőkét befektetheti oly módon, hogy a fürdő jövedelmét több évig élvezze és azután az összes épületek a város tulajdonába bocsátandók.

Az új fürdő a régi telepen építendő, azaz a Plank-kertben, úgy hogy a fürdő kibővítése, valamint a büféhez szükséges hely is biztosítva van, azon esetre pedig, ha szanatórium épülne, át lesz engedve az egész Plank kert.

Az ajánlatok f. hó 25-én délelőtt 10 óráig Veliki Bečkerek város polgármesterénél adandók be.

Az ajánlatok 20 dináros okmánybélyeggel látandók el, a borítékon pedig megjelölendő, hogy „Ajánlat a városi fürdő építésére”.

Vel. Bečkerek, 1922 okt. 25-én.

Aleksity, polgármester.

Felhívás.

Felkérem azon kereskedő és gyáros urakat, kik Deliblato-Homok-ról eddig csempészett uton vásároltak fenyőmag, szappangyökér és más gyógynövényeket, ezután közvetlenül nálam szerezzék ezeket be.

1885 Zan Sava, Alibunár.

Eladó egy 50 HP. gőzgép

kondenzátorral és kazánnal. Mind jókarban tartva és üzemképes. Bővebbet CIGLANA BOHN. DZSOMBOLJ (Banat). 1919

Faszén

Ia minőség, száraz, nagyban és kicsinyben mérsékelt áron szállítatik. Saját termék. Forduljon közvetlen a

Transcroatia-hoz
ZAGREB, Prilaz 6.

Telefon 13—96. 1920

Hangszereket

elismert elsőrangú szaktudással javítottok, a hurjaim tartósak, cimbalom basszus hurjaim megérkeztek. Használt és saját készítményű hangszereket raktáron tartok. Kérlek a címre különösen ügyelni. WLADÁR ERNŐ hangszerkészítő, Begejszki red 5, a volt Daun-féle téglagyárral szemben.

Eladó ház.

A Ferenc Deaka (Deák Ferenc) utca 3. szám alatti ház, amely 5 utcai szobából áll, eladó. 1903

Cím a Torontal kiadóhivatalában.

GEYER LAJOS borkereskedő vendéglőjében

5 dinár 1 l.

kitűnő minőségű versecel hegyibor és pincéjében pedig ingyen győződik meg bárki a cég tisztán és jól kezelt ó- és ujboraival, melyeket, de különösen a most kapott ujboraikat minden elfogadható áron bocsátja 50 literen felüli mennyiség vételénél tisztelt vevőinek rendelkezésére. Vendéglőjében minden vasárnap zene és tánc! Beléptidij nincs! 1917

Szavetéshez darabos

MÉSZ

érkezett!
Még néhány vagon uton van, úgy hogy egész vagonokkal is szolgálhatunk.

Beocsini portland állandóan raktáron.

Alabastromgipsz, kavics. hudaiföld, cementlapok, csövek, vályuk, lépcsők raktáron. 1889

Özv. Guttmann Jakabné és Fiai Vel. Bečkerek.

A legolcsóbban lehet beszerezni

varrógépeket,

Grünfeld Armin varrógép-
órás- és
ékszerüzletében, Veliki Bečkerek (a nagy hid mellett). 1319

TÜZIFA

legolcsóbban
beszerezhető
hajó- és
vagon-tételekben

GERBER sörgyár, Stari Bečsej.

Gőzmosoda-megnyitás!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy gyárunkban a gőzmosoda-üzemet újból megkezdjük s egyelőre

férfitingek, gallérok,
kézelők stb. mosását,
vasalását és fényezését

a legpontosabb és legszolidabb kiszolgálás mellett vállaljuk.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, vagyunk

teljes tisztelettel

1894

„Hattyu” gőzmosó-, vegytisztító- és kelmefestőgyár.

Üzlet: Fő-u., Fendler-féle ház. Gyár: Danicsityeva (Köcsey) u. 8. 1894

Önkéntes árverés.

Novi Becejen f. évi november 9-én délelőtt 10 órakor önkéntes árverésen a helyszínen eladó a beltelekben fekvő 147. számú ház, ingó és ingatlanunk egészben, délután 2 órakor pedig ugyancsak a beltelekben fekvő kerti földünk 5/9-ed része, cirka 4 hold, a rajta épült gazdasági ház és udvar 5/9-ed részével. Árverezni szándékozik az árverés megkezdése előtt 10 000 dinárt letétbe helyezni kötelesek.

Luxeder Testvérek.

Alapítva: 1879. 1709

Nemzetközi szállítványok

Emil Eichhorn

Brod n/S. Bos.-Brod.

Sürgőnycim: Eichhorn. Telefon 49.

VÁROSI JÓDÓ GYÓGYFÜRDŐ

NOVEMBER 10-ÉN
PANSIO RENDSZER
KITŰNŐ ELLÁTÁS ÉS SZOBAK
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSTÜEDŐK, NYEDŐ-
THERAPIA, RÖNTGEN-LABORATORIUM,
KVARC-LÁMPA, DIATHERMIA ÉS
VILLAMOS KEZELÉSEK,
ÁLLANDÓ FÜRDŐBŐRŐS,
NYITVA EGÉSZ ÉVBEN
KÉLI KURA.

Eladó

egy jóforgalmu fűszer- és vegyeskereskedés lakással együtt. Bővebbet a „Torontal” kiadóhivatalában. 1906

Vitrez-táblaüveg

(szabadméretű és szalagok)

nagy mennyiségben viszontelárusítóknak igen olcsó áron eladó

Ivanitza Ferdinánd Károly

üveg-, porcellán-, tükör- és lámpakereskedésében 887

Veliki Bečkerek, Aleksandrova (Fő) utca.

Keresek 1884

4 db gőzekét

néhány ezer hold (Beodra, Pusztanovo-Selo és Deliblato-Homok) földjeim megszántásához.

Ajánlkozók, kik fenti munkát vállalják, forduljanak

Zan Savához, Alibunár.

Kiadja Pleitz Fer. Pál